MOJA GLAZBA POSTOJI. ALI POSTOJI LI U SUSTAVU KOJI BI TREBAO ŠTITITI MOJA PRAVA?

Autorski tekst | Dino Egredžija (DKTech)

Postoji nešto neobično u trenutku kada shvatite da je vaša glazba stigla dalje nego što ste očekivali, a da sustav zadužen za zaštitu vaših autorskih prava možda uopće ne zna gdje je završila.

Ja sam Dino Egredžija, glazbeni producent i DJ poznat pod imenom DKTech. Elektronička glazba moj je način izražavanja, moj profesionalni put i područje u koje godinama ulažem rad, vrijeme i vlastiti novac.

Nikada nisam očekivao da će kolektivno ostvarivanje prava biti jednostavno. Očekivao sam samo ono što smatram temeljnim: razumljiv i provjerljiv odgovor na pitanje što se događa s mojim djelima kada ih netko javno koristi.

Nisam očekivao da će se to pitanje pretvoriti u mjesece istraživanja, desetke poruka, sastanak u HDS ZAMP-u, formalni prigovor i predstavku državnom regulatoru. Još manje sam očekivao da će 121 dan nakon mog prvog opsežnog pisanog zahtjeva Državni zavod za intelektualno vlasništvo donijeti rješenje koje se ne tiče samo mene, nego svakog autora čija se glazba pušta u klubovima.

A upravo se to dogodilo.

Sve je počelo jednostavnim pitanjem

U rujnu 2025. započeo sam postupak učlanjenja u Hrvatsko društvo skladatelja i komunikaciju sa službom HDS ZAMP. Slao sam obrasce, prijavljivao djela, dostavljao glazbene datoteke i pokušavao uredno evidentirati svoj autorski katalog.

U studenome iste godine dobio sam pristup portalu Moj ZAMP.

U međuvremenu moja glazba nije mirovala. Objavljivao sam produkcije, surađivao s drugim autorima, nastupao i pratio gdje se moje skladbe pojavljuju. Putem vanjskih servisa za praćenje glazbe imao sam podatke o stotinama radijskih detekcija na postajama u različitim državama. U jednom trenutku moj je pregled obuhvaćao 377 evidentiranih emitiranja na 26 postaja.

Detekcija putem privatnog servisa nije isto što i službeno potvrđeno korištenje za koje automatski nastaje pravo na isplatu. To sam tijekom postupka naučio. Ali ako moja glazba ostavlja trag s konkretnim datumom, postajom i naslovom, razumno je očekivati da netko može objasniti je li to korištenje evidentirano, može li se provjeriti i pod kojim uvjetima ulazi u obračun.

Umjesto jasne slike, na portalu nisam nalazio podatke o korištenjima i obračunima koje sam očekivao.

Počeo sam postavljati pitanja. I svaki odgovor otvarao je nova.

Kada jedna skladba nestane unutar DJ seta

Jedan primjer posebno me zainteresirao: moj rad *The Books of Kings* i njegovo pojavljivanje na Radio Splitu, u emisiji Jezgra. Podaci praćenja pokazivali su detekciju 7. studenoga 2025.

Problem je bio širi od jedne skladbe. U tom setu bilo je približno 14 do 15 mojih autorskih skladbi, a vanjsko prepoznavanje detektiralo je samo jednu.

Od predstavnika Radio Splita dobio sam objašnjenje da se skladbe unutar kontinuiranog DJ miksa ne obrađuju na isti način kao pojedinačno emitirane pjesme. To mi je otvorilo puno važnije pitanje: kako sustav prepoznaje autorski rad u formatu čija je osnovna karakteristika upravo kontinuirano miksanje?

DJ kultura ne funkcionira kao klasična radijska emisija u kojoj pjesme idu jedna za drugom, s jasnim početkom i krajem. Skladbe se preklapaju, obrađuju u stvarnom vremenu i postaju dio cjeline. To ne znači da su njihovi autori nestali.

Ne tvrdim da je svaki moj zapis morao završiti isplatom. Tvrdim da je potrebno znati kako sustav postupa s korištenjima koja nisu uredno prepoznata.

Klupska scena i pitanje koje je promijenilo cijeli slučaj

Prijelomni trenutak nastupio je kada sam počeo istraživati što se događa s autorskim naknadama u noćnim klubovima.

Često nastupam u zagrebačkom klubu Depo. Nastup od 2. svibnja 2025. HDS ZAMP je kasnije naveo kao jedinu zaprimljenu izvedbu mojih djela u Hrvatskoj. Klub je za tu večer platio redovnu paušalnu naknadu, a HDS od kluba nije ni tražio popis izvedenih djela. S moje strane postojao je konkretan podatak o tome koja je glazba izvedena. Zanimalo me kako taj podatak ulazi u raspodjelu.

U službenoj komunikaciji dobio sam objašnjenje da se za određene vrste klupskih programa naknade prikupljaju paušalno te da se, zbog procijenjene neekonomičnosti obrade pojedinačnih korištenja, raspodjeljuju unutar reparticijskog razreda 330, Generalni korisnici.

A ključan detalj bio je ovaj: prema objašnjenju HDS ZAMP-a, raspodjela tih sredstava temelji se na programima radijskih i televizijskih postaja.

Drugim riječima, novac se prikuplja u klubu, a dijeli prema onome što svira na radiju i televiziji.

Tu je nastalo pitanje koje smatram najvažnijim u cijelom predmetu: koliko programi radijskih i televizijskih postaja stvarno odražavaju glazbu koja se izvodi u noćnim klubovima?

Elektronička glazba obuhvaća golem broj podžanrova, autora i nezavisnih izdanja koja se intenzivno koriste u klubovima, a na radiju ih gotovo nema. HDS je kao primjer specijalizirane elektroničke postaje naveo Enter Zagreb. No jedna takva postaja ne odgovara na pitanje koliko je ukupni uzorak reprezentativan za stvarnu klupsku scenu.

Nisam tvrdio da je paušalna naplata sama po sebi nezakonita. Za to nisam imao osnove. Moje pitanje bilo je jednostavnije i po meni važnije: **kako se može provjeriti da novac prikupljen za korištenje glazbe dolazi do autora čija se djela uistinu koriste?** I što se događa kada autor sam dostavi vjerodostojan popis izvedenih skladbi?

Svaki svoj nastup imam zapisan rukom u bilježnici, pjesmu po pjesmu. Taj podatak postoji. Pitanje je bilo hoće li ga itko htjeti upotrijebiti.

Kada istražujete sustav, morate istražiti i vlastite pogreške

Tijekom postupka otkrio sam probleme i u vlastitim prijavama. Dio naslova bio je prijavljen s dodatkom *Original mix*, neke verzije remiksa nisu bile dovoljno jasno razlikovane, a kod pojedinih obrada postojala su posebna pravila o tome tko ih smije prijaviti i pod kojim uvjetima. HDS me na dio tih problema upozoravao.

To je važno priznati. Ako od institucije očekujem transparentnost, istu odgovornost moram primijeniti i na sebe.

U jednom trenutku postojala je razlika između 109 zapisa u izvozu podataka HDS-a i 105 zapisa vidljivih na portalu. Nije bilo odgovorno automatski zaključiti da je netko izbrisao četiri djela. Ali bilo je opravdano zatražiti objašnjenje.

Netočna prijava može objasniti zašto se neko korištenje nije povezalo s autorom. Ne može objasniti metodologiju raspodjele klupskih naknada. Zato sam s vremenom razdvojio dvije teme: administrativnu urednost mog kataloga i način na koji sustav općenito evidentira, provjerava i raspodjeljuje novac. Te se dvije teme ne smiju miješati.

Od pitanja do pisanog zahtjeva

Dana 24. lipnja 2026. poslao sam opsežan pisani zahtjev HDS ZAMP-u, s Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo u kopiji. Tražio sam podatke o prijavljenim djelima, evidentiranim korištenjima, tracklistama, obračunima, eventualnim neidentificiranim iznosima i postupcima kojima autor može provjeriti jesu li njegova prava pravilno evidentirana.

Uslijedila je opsežna korespondencija i službena očitovanja. Dana 9. srpnja poslao sam još jedanaest numeriranih pitanja.

Prvo ponuda, onda sastanak

Prije sastanka nazvali su me iz HDS ZAMP-a. U tom razgovoru rečeno mi je da bi bilo dobro da svoju energiju usmjerim na druge stvari: na monetizaciju svog rada kroz njihove kanale, na suradnju koju imaju s festivalom Ultra Europe i na promociju domaćih DJ-eva.

Zvučalo je kao ponuda. Možda je tako i bilo zamišljeno. Ali na ono što sam pitao nitko mi u tom razgovoru nije odgovorio.

Dana 29. srpnja održan je sastanak u HDS ZAMP-u. Više puta, različitim riječima, postavio sam isto pitanje: ako klub plati naknadu, a ne dostavi tracklistu, koji mehanizam povezuje taj novac s autorima čija su djela stvarno izvedena? Odgovori su se vraćali u isti krug: razred 330, radijski programi, neekonomičnost. Nisam dobio akt, članak, izračun ni sastav uzorka. Kad sam spomenuo trackliste s tridesetak svojih nastupa, rečeno mi je, gotovo doslovno: „Tvoje trake iz tracklista nisu ušle u obračun niti ćeš za njih dobiti novac."

Nisam došao samo s kritikom. Ponudio sam i rješenje: ograničeni pilot na malom broju unaprijed dogovorenih događaja, sa strukturiranim digitalnim tracklistama i potvrdom DJ-a, organizatora i kluba. Pilot bi izmjerio koliko obrada stvarnih klupskih programa zaista košta. Ako je problem neekonomičnost, izmjerimo je, umjesto da je pretpostavljamo. Imao sam dojam da im je taj prijedlog smiješan. Na sastanku na njega nisam dobio sadržajan odgovor.

Dio razgovora ponovno je otišao na suradnje, Ultru, domaće glazbenike i mogućnosti bolje zarade kroz njihove servise.

Prvo ponuda da se bavim nečim drugim, onda sastanak na kojem sam se osjećao kao da su moja pitanja i moj prijedlog smiješni i da ih nitko u prostoriji ne shvaća ozbiljno.

Ne tvrdim da je postojalo uvjetovanje ili pritisak. Za to nemam dokaz i to sam isti dan napisao i Zavodu. Ali ovu okolnost bilježim, jer se razgovor o suradnji i zaradi vodio upravo dok moja pitanja o raspodjeli nisu dobivala odgovor.

Pitanje koje se okrenulo prema meni

Istog dana, 29. srpnja, poslao sam formalni prigovor i zatražio pisanu potvrdu stajališta iznesenih na sastanku. Zavodu sam zasebno poslao činjeničnu zabilješku sa sastanka.

Dva dana kasnije stigao je pisani odgovor HDS ZAMP-a. Uz dio objašnjenja, u njemu je bilo i jedno pitanje za mene: koristim li na nastupima originalne izvore izdanja ili imam vlastitu umnoženu pohranu.

Pročitao sam to kao pitanje skidam li glazbu piratski. Došao sam pitati kako novac prikupljen za glazbu dolazi do njezinih autora, a na kraju sam se ja morao opravdavati.

Odgovorio sam isti dan, potpuno otvoreno: ne koristim glazbu iz piratskih ni neovlaštenih izvora, nego vlastite mastere, izdanja kupljena u službenim trgovinama i promo materijal koji mi ovlašteno šalju autori, labeli i promo poolovi. I pitao sam je li to rutinsko pitanje za svakog DJ-a ili sumnja u mene.

Odgovor je stigao tek 3. rujna: samo postavljanje pitanja ne znači tvrdnju da je glazba nezakonito pribavljena. Uz to i preporuka da u njihovom webshopu kupim DJ licencu.

Pitanje o tome odakle DJ nabavlja glazbu može biti legitimno. Ali nije bilo odgovor na ono što sam ja pitao.

Prigovor i predstavka

Do tada više nisam pokušavao saznati samo zašto na svom računu ne vidim određeni honorar. Pokušavao sam razumjeti cijeli proces, od prijave djela i evidentiranja korištenja do raspodjele i mogućeg ispravka obračuna.

Predmet je evidentiran kao prigovor prema članku 75. Pravilnika HDS-a, pod brojem 17/25-2.

Dana 31. srpnja podnio sam objedinjenu predstavku Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo. Nisam tražio da se bilo koga unaprijed proglasi odgovornim. Tražio sam da se provjeri metodologija, reprezentativnost podataka na kojima se temelji raspodjela, obrazloženje neekonomičnosti pojedinačne obrade i mogućnost korekcije kada autor ima podatke o stvarnom korištenju.

To su legitimna pitanja svakog autora koji svoja prava povjerava sustavu kolektivnog ostvarivanja.

Odgovor koji nije odgovorio na glavno pitanje

Dana 3. rujna 2026. dobio sam detaljno pisano očitovanje HDS ZAMP-a. U njemu su pojašnjena brojna pitanja o prijavama, naslovima, remiksima, inozemnim korištenjima i klupskim programima.

Neki odgovori nisu bili oni kojima se autor nada, ali su bili odgovori. Za nekoliko emitiranja na internetskim radijima u inozemstvu strana društva SOCAN, SACEM i PRS javila su da te podatke ne prikupljaju i da se honorar neće obračunati. A Radio Split je HDS-u proslijedio moj popis izvedenih djela iz emisije, pa je HDS potvrdio naknadni obračun i isplatu u obračunu za prvu polovinu 2026. Kad tracklista DJ seta postoji i netko je proslijedi, sustav je može obraditi.

Za klubove je odgovor bio drukčiji, i jasniji nego ikad. Prihod prikupljen od pojedinog kluba ne povezuje se s djelima koja su korištena upravo u tom klubu niti se prati do pojedinog autora. Ako djela nekog autora nisu u programima radijskih i televizijskih postaja, prihod iz razreda 330 ne povezuje se s njim. U istom dopisu stoji i da se prigovor zbog neobračunatog korištenja ne odnosi na djela izvedena u DJ setovima u noćnim klubovima.

Na argument o neekonomičnosti, zbog kojeg sam i predložio pilot, HDS je odgovorio računicom. Na primjeru kluba koji godišnje plati 2.000 eura, na jedan DJ nastup otpalo bi oko 12,67 eura, a na jedno izvedeno djelo, kako su napisali, oko 0,32 eura. U toj računici postoji i aritmetička greška: 12,67 eura podijeljeno sa 60 korištenja nije 0,32 nego oko 0,21 eura.

Ključno pitanje ostalo je otvoreno. Nisam dobio provjerljivu sliku o tome koliko radijski i televizijski uzorak vjerno odražava stvarno korištenje glazbe u klubovima i pod kojim uvjetima autorova tracklista može promijeniti rezultat.

Zato sam istog dana navečer dopunio predstavku, upozorio Zavod i na tu grešku i izričito zatražio nadzornu provjeru modela raspodjele u razredu 330.

Zavod otvara nadzor

Ni kod Zavoda nije išlo samo od sebe. Mjesec dana nakon predstavke još nisam znao je li uopće evidentirana, pa sam se 2. rujna obratio i Vladi. Dva dana kasnije Zavod mi je javio da je predstavka evidentirana i da se razmatra.

Dana 14. rujna Zavod je, u izvanrednom inspekcijskom nadzoru pokrenutom po službenoj dužnosti povodom moje predstavke, zaključkom naložio HDS-u da se u roku od 15 dana očituje o svim pitanjima važnima za slučaj i dostavi podatke i dokumentaciju. HDS se očitovao 2. listopada.

Rješenje

Dana 23. listopada 2026. Državni zavod za intelektualno vlasništvo donio je rješenje u tom nadzoru.

Zavod je utvrdio da HDS nije dokazao da radijski i televizijski uzorak u najvećoj mjeri odgovara stvarnom korištenju glazbe u klubovima. HDS je Zavodu objasnio da radijski repertoar odgovara klupskom jer se u oba slučaja koriste djela „dopadljiva i prihvatljiva širem krugu slušatelja“. Za to što klupske naknade idu u razred 330 HDS je naveo da su one tamo „oduvijek“ i da posebna odluka o tome nikada nije donesena. Zavod je zaključio da općeniti navodi bez dokumentiranih podataka nisu dovoljni.

HDS zato mora u roku od tri mjeseca od dostave rješenja uskladiti raspodjelu novca od klubova za DJ rezident programe i za mehaničku glazbu: prema stvarnom korištenju, a ako to nije moguće ili bi bilo očito neekonomično, prema uzorku za koji provjerljivim podacima dokaže da u najvećoj mogućoj mjeri odgovara stvarnom korištenju. DJ programe i mehaničku glazbu mora preispitati zasebno. Mora izmijeniti Pravilnik, objaviti jasna pravila i Zavodu dostaviti dokaze, uključujući analizu ekonomičnosti s podacima. Mora propisati periodičko preispitivanje uzorka. U roku od šest mjeseci mora preispitati svaku vrstu korištenja koja se raspodjeljuje uzorkom. I mora potpune podatke o stvarno korištenim djelima, kada su dostupni, koristiti kao osnovu raspodjele ili barem za provjeru uzorka.

Zavod je napisao i dvije rečenice koje mi znače više od svega ostalog. Prva: to što klubovi nemaju vjerodostojne podatke ne isključuje mogućnost da se podaci pribave od DJ-eva. Druga: dostava lista izvedaba DJ-eva, digitalne prijave repertoara i elektronička obrada podataka mogle bi se uvesti bez značajnih povećanja troškova, jer HDS već ima visoko razvijenu informatičku bazu. To je, u biti, pilot koji sam nudio u srpnju.

Od prvog opsežnog pisanog zahtjeva do tog rješenja prošao je 121 dan.

Važno je reći i što rješenje nije. Ono ne odlučuje o mom pojedinačnom honoraru: moj prigovor 17/25-2 ostaje kod HDS-a i rješava se zasebno. Nije ni utvrđenje da je itko ikome uzeo novac, a Zavod je izričito napisao da metoda uzoraka sama po sebi nije nezakonita. Rješenje kaže nešto drugo, i za mene važnije: metoda raspodjele mora biti dokazana, a ne pretpostavljena.

Ovo nikada nije bilo samo pitanje mog honorara

Mogao sam cijelu situaciju promatrati samo kroz vlastiti interes. Provjeriti svojih nekoliko emitiranja, ispraviti prijave i nastaviti dalje.

Ali što sam dublje ulazio u problem, to mi je bilo jasnije da se ne odnosi samo na mene. Što je s drugim nezavisnim producentima? S autorima čije se skladbe redovito vrte u klubovima, a rijetko na radiju? S DJ-ima koji mogu dokumentirati što su izveli, ali ne mogu vidjeti što se s tim podatkom dogodilo? I koliko autora uopće ima vremena, znanja i živaca postavljati ovakva pitanja mjesecima?

Ne tvrdim da je svaki autor koji nije primio honorar automatski oštećen. Postoje uvjeti prijave, pravila identifikacije, različite vrste korištenja, obračunska razdoblja i međunarodni sporazumi. Upravo zato sustav mora biti razumljiv. Autor mora moći razlikovati situaciju u kojoj naknada nije nastala od one u kojoj korištenje nije evidentirano, nije identificirano ili nije obuhvaćeno metodologijom raspodjele.

Zato ovo nije priča o meni. Ovo je za sve umjetnike i producente koji skladaju, objavljuju i nastupaju, a sustav koji bi ih trebao štititi ne vidi njihov rad. Ne zato što rada nema, nego zato što ga nitko ne broji. Autor ne bi smio voditi četiri mjeseca prepiske i ići do državnog regulatora da bi njegov rad bio priznat.

Rješenje se sada odnosi na svakog autora čija se glazba pušta u klubovima, ne samo na mene.

I mislim da je to velik korak naprijed za elektroničku glazbu. Državni regulator utvrdio je da se novac iz klubova ne smije dijeliti prema radiju dok se provjerljivim podacima ne dokaže da radio odražava ono što se svira u klubu, i da se stvarni podaci o izvedenim djelima moraju koristiti kada su dostupni, a mogu se pribaviti i od DJ-eva. Scena koja desetljećima živi u klubovima, a ne na radiju, sada ima osnovu da bude vidljiva i u sustavu koji dijeli novac za njezin rad.

Što sada

Dana 28. listopada HDS-u sam zatražio nastavak postupka po mom prigovoru i ponovno poslao prijedlog pilota, ovaj put razrađen. Podaci o skladbama izvedenim u DJ setovima već nastaju u opremi kojom DJ-evi rade: Pioneer playeri zapisuju svaku odsviranu skladbu, a rekordbox taj popis može izvesti. Treba ih samo prikupiti, povezati s ISRC i ISWC oznakama i dostaviti HDS-u u tablici. Skladbe koje se ne mogu pouzdano prepoznati označile bi se posebno, a ne pogađale.

Isti prijedlog koji sam nudio u srpnju, samo sada s rješenjem regulatora iza sebe.

Svoje trackliste iz bilježnice prebacujem u tablicu, nastup po nastup, da HDS ima stvarne podatke umjesto procjene.

A kolegama DJ-ima i producentima imam samo jednu poruku: zapisujte trackliste i dostavljajte ih. Ako sustav sada mora koristiti stvarne podatke kada su dostupni, onda je na nama da trackliste budu dostupne.

Nisam tražio sukob. Tražio sam odgovore.

Tijekom ovog postupka naučio sam o kolektivnom ostvarivanju prava mnogo više nego što sam ikada planirao. Koliko je važno ispravno prijaviti djelo, koliko različite verzije mogu zakomplicirati identifikaciju i zašto tehnički podatak o emitiranju nije dovoljan za automatsku isplatu.

Naučio sam i koliko je neovisnom autoru teško rekonstruirati put vlastitog djela kroz administrativni i obračunski sustav.

Ne mogu i ne želim tvrditi da je netko ukrao moj novac. Za takvu tvrdnju nemam dokaz. Ne tvrdim ni da je svaka metoda raspodjele nezakonita.

Glazbena industrija danas ima tehnologiju koja u djeliću sekunde prepoznaje skladbu i povezuje autore s njihovim djelima diljem svijeta. Istodobno se u dijelu kolektivne raspodjele i dalje primjenjuju modeli koji se oslanjaju na posredne podatke, uzorke i procjene. Takvi modeli mogu imati praktično opravdanje. Ali opravdanje nije isto što i dokaz da model pošteno odražava stvarno korištenje. To sada ne kažem samo ja.

Ne tražim povlašten položaj. Ne tražim da mi se isplati nešto na što nemam pravo. Tražim jasan, dokumentiran i provjerljiv put kojim autor može utvrditi što se dogodilo s njegovim djelom, zašto neko korištenje nije obračunato i može li se propust ispraviti.

Iza svake skladbe stoji nečiji rad. Iza svakog izdanja stoje sati, dani i mjeseci stvaranja. Iza svakog nezavisnog producenta često stoje godine ulaganja bez ikakve sigurnosti da će se taj rad vratiti. Kada takva glazba nađe put do publike, autorska prava ne bi smjela postati još jedno mjesto na kojem autor ne može saznati što mu pripada.

Moja priča s HDS ZAMP-om zato nije završila pitanjem koliko sam novca zaradio. Završila je, barem zasad, odgovorom koji je važniji od bilo kojeg mog honorara: sustav koji upravlja pravima autora mora moći pokazati kako ih ostvaruje. Sada to piše i u rješenju državnog regulatora.

Dok se to ne dogodi i u praksi, nastavit ću pitati. I zapisivati trackliste.

Dino Egredžija
DKTech | Glazbeni producent i DJ